

Matias Marttinen kok ym.

Kirjallinen kysymys enimmäisvelkasuhteen käyttöönotosta asuntoluototuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Suomalaisten kotitalouksien velkaantumisaste on noussut koko 2000-luvun. Kehityksen taustalla ovat ennen kaikkea vakuudettomien kulutusluottojen ja taloyhtiölainojen kasvaneet osuudet. Näihin on syytä puuttua.

Hallitus on kuitenkin tiettävästi puuttumassa velkaantumiseen enimmäisvelkasuhteen käyttöönotolla. Enimmäisvelkasuhde rajoittaisi kotitalouksien sallitun enimmäisvelan määrän 450 prosenttiin kotitalouden vuotuisista bruttotuloista.

Velkakaton säätäminen ei ratkaise ongelmallista ylivelkaantumista. Sen sijaan esitys vaikeuttaisi jopa keskituloisten asunnon ostamista erityisesti kaupunkiseuduilla ja keskittäisi asuntomarkkinat entistä vahvemmin sijoittajien käsiin.

Taloustieteen professori Antti Ripatti nosti velkakattoon liittyvät ongelmat esiin talousvaliokunnalle antamassaan lausunnossa. Hänen mukaansa sallitun enimmäisluoton suhteuttaminen vuotuisiin tuloihin jättää huomiotta vaihtelut elämäntilanteissa, joiden vuoksi vuosittaiset tulot saattavat vaihdella.

Vuotuiset bruttotulot voivat olla hetkellisesti pienemmät esimerkiksi vanhempainvapaiden tai opintojen vuoksi. Elämään kuuluvat väliaikaiset vaihtelut bruttotuloissa eivät kerro luotonottajan todellisesta velanmaksukykyä.

Ensiasunnon ostajien keski-ikä on noussut jo 30 ikävuoden kynnykselle. Enimmäisvelkasuhteesta säätäminen vaikeuttaisi nuorten mahdollisuuksia asunnon hankkimiseen entisestään.

Asuntoluotot eivät ole ongelma kotitalouksien velkaantumisen takana. Kotitalouksien ottamat asuntoluotot ovat kasvaneet maltillisesti noin kahden prosentin vuosivauhtia, mitä selittää jo kaupunkiseuduilla tapahtunut asuntojen arvonnousu. Pankkien vuotuiset luottotappiot asuntolainoista ja muista vakuudellisista kulutusluotoista ovat jääneet alle 0,05 prosenttiin lainakannasta.

Kotitalouksien velkaantumista ei pidä kääntää puuttumalla taustatekijöihin, jotka eivät ole ongelmallisia. Ihmisten mahdollisuuksia asunnon ostamiseen ei pidä romuttaa säätämällä enimmäisvelkasuhteesta, joka ei huomioi luotonottajan todellista velanmaksukykyä.

Kirjallinen kysymys KK 324/2021 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus tuomassa eduskunnalle esityksen, jolla säädettäisiin enimmäisvelkasuhteesta asuntoluototuksessa?

Helsingissä 20.5.2021

Matias Marttinen kok

Heikki Vestman kok